

Jednostka kontrolowana: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie, 95-030 Rzgów,
ul. Literacka 2c

Kierownik jednostki: Pani Teresa Aneta Łopyta – zajmuje stanowisko od 18.10.2016 r.

Jednostka kontrolująca: Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, Wydział Rodziny i Polityki
Społecznej
ul. Żeromskiego 87, 90-502 Łódź.

Kontrolujący: Na podstawie upoważnienia Wojewody Łódzkiego wydanego
przez zastępcę Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej
Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, RPS-III.431.29.2017
z dnia 19 września 2017 r. kontrolę przeprowadziły:
Maria Józwiak – st. inspektor wojewódzki w Oddziale
Nadzoru w Pomocy Społecznej Łódzkiego Urzędu
Wojewódzkiego w Łodzi – osoba kierująca zespołem inspektorów,
Małgorzata Rybacka – st. inspektor wojewódzki w ww. Oddziale.

Termin kontroli: 18-19 września 2017 r.

Okres objęty kontrolą: od października 2016 r. do dnia kontroli

Przedmiot kontroli: Ocena prawidłowości realizacji zaleceń pokontrolnych.

Kontrola przeprowadzona została zgodnie z planem kontroli na 2017 r. Kontrolujący dokonali
wpisu do książki kontroli.

Ilekoć w niniejszym protokole użyto niżej wymienionych skrótów, oznaczają one:

- MOPS, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie,
- ups., ustawa o pomocy społecznej – ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U.2017.1769),
- Kpa., kodeks postępowania administracyjnego – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz.U.2017.1257),
- wywiad, wywiad środowiskowy – rodzinny wywiad środowiskowy,
- rozporządzenie – Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. 2016.1406 ze zm.).

Kontrola sprawdzająca obejmowała: ocenę prawidłowości realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych w dniu 3 września 2013 r., których kontrolowana jednostka nie zrealizowała w terminie. Brak realizacji większości zaleceń pokontrolnych stwierdzono podczas kontroli sprawdzającej przeprowadzonej w dniach od 12 do 14 stycznia 2015 r. W związku z powyższym na podstawie art. 130 ust. 1 ups. Wojewoda Łódzki w dniu 27 listopada 2015 r. nałożył na MOPS w Rzgowie karę pieniężną za brak realizacji zaleceń pokontrolnych.

W toku kontroli oceniono prawidłowość realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych w zakresie:

1. Spełniania wymagań określonych w art. 110 ust. 11 usp. odnośnie zatrudnienia pracowników socjalnych.
2. Przeprowadzania wywiadów środowiskowych zgodnie z art. 107 ups. oraz z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. 2016. 1406 ze zm.) i wyliczania dochodów na podstawie art. 8 ups.
3. Wydawania decyzji w sprawie świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z art. 106 ups. oraz art. 107 Kpa.
4. Prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z pomocy społecznej w terminie przewidzianym w art. 35 § 3 Kpa.

Wydane zalecenia dotyczyły prowadzenia postępowań w sprawie udzielania pomocy w formie zasiłków stałych. W związku z powyższym aktualna kontrola również dotyczyła udzielania tej formy pomocy.

Oceny dokonano na podstawie:

- analizy dokumentów,
- informacji uzyskanych od Kierownika MOPS w Rzgowie oraz Kierownika Pomocy Środowiskowej.

W okresie objętym kontrolą MOPS udzielał pomocy w formie zasiłków stałych 26 klientom. Kontrolą realizacji pomocy w formie zasiłków stałych objęto wszystkie teczki osobowe klientów korzystających z tej formy pomocy, oznaczone nr: 00805, 00789, 01093, 00658, 00742, 00423, 00204, 00304, 00034, 01155, 00630, 00009, 00006, 00015, 01148, 00940, 00620, 00263, 00325, 00122, 00994, 01062, 00815, 00848, 00014, 00957.

Kontrolowane akta zawierały następujące dokumenty:

- Wywiady środowiskowe – część I lub aktualizacje wywiadów – część IV.
- Kopie orzeczeń o niepełnosprawności.
- Decyzje administracyjne.
- Oświadczenia o prowadzeniu odrębnego gospodarstwa domowego.

HR

AR

- Oświadczenia o stanie majątkowym, w sytuacjach tego wymagających.
- Oświadczenie o dochodach w okresie ostatnich 12 miesięcy
- Zaświadczenia o niepobieraniu świadczenia emerytalno-rentowego z zakładu ubezpieczeń społecznych lub KRUS-u.

Ponadto akta spraw zawierały druk „Oświadczenie złożone na wniosek strony (art.75 § 2 Kpa) w sprawie wniosku o pomoc oraz druk o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji wypisywane przez klienta. Druki te budzą wątpliwości, co do celowości ich zastosowania w prowadzonych postępowaniach. Pierwszy z nich jest niezgodny z zapisem art. 107 ust. 5c w związku z art. 57 ust. 3c ups. Natomiast drugi wskazuje na możliwość decyzyjną klienta, podczas gdy rozstrzygnięcie leży po stronie organu wydającego decyzje.

W jednym przypadku, akta nr 01093 zawierały decyzję nr MOPS.5100.2.2017 z dnia 17 marca 2017 r, którą odmówiono klientowi przyznania zasiłku stałego wraz ze składką zdrowotną z uwagi na dysproporcje między udokumentowaną sytuacją dochodową a faktyczną sytuacją majątkową klienta oraz brak współdziałania z pracownikiem socjalnym. Decyzja o odmowie świadczenia została utrzymana w mocy przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze decyzją nr SKO.4115.178.2017 r. z dnia 27 kwietnia 2017 r.

Odnosząc się do realizacji poszczególnych zaleceń pokontrolnych ustalono:

Ad. 1. Gmina Rzgów na dzień 30.01.2017 r. liczy 9.813 mieszkańców. MOPS w Rzgowie na dzień kontroli zatrudniał 5 pracowników socjalnych pracujących w terenach opiekuńczych. Wszyscy zatrudnieni pracownicy socjalni posiadają wymagane kwalifikacje.

Po przeprowadzonej kontroli sprawdzającej stwierdzono, że MOPS w Rzgowie spełnia wymagania art. 110 ust. 11 ups. odnośnie zatrudnienia pracowników socjalnych, a tym samym powyższe zalecenie zostało zrealizowane.

Ad. 2. W większości przypadków wywiady środowiskowe były przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. W akta nr 00015, 00006 w wywiadach środowiskowych cz. I na str. 2 wywiadu pracownicy socjalni nie wypisywali wszystkich rubryk dotyczących osób prowadzących oddzielne gospodarstwo domowe a wspólnie zamieszkujących. W dalszej części tych wywiadów brak było również informacji dotyczących wzajemnych relacji, możliwości udzielania pomocy itp. Do wywiadów załączano dokumenty wymagane a dochody klientów wyliczano na podstawie art. 8 ups.

W jednym przypadku (akta sprawy nr 00848) wliczenie do dochodu klienta wartości ratalnego zakupu motoroweru budzi poważne wątpliwości zespołu kontrolującego. Wyjaśnienia klienta dotyczące powodów zakupu motoroweru nie były kwestionowane. Zakup ten został dokonany na podstawie umowy pomiędzy firmą sprzedającą motorowery

i bankiem, który kredytuje zakup towarów tej firmy. Klient zobowiązał się do spłaty towaru w 36 miesięcznych ratach. Na tej podstawie MOPS w Rzgowie uchylił klientowi decyzję przyznającą zasiłek stały na okres 1 miesiąca (października 2016 r.– w miesiącu zakupu motoroweru). Decyzję uzasadnił kredytowanym przez bank, ratalnym zakupem motoroweru o wartości 2.506,26 zł, który – zdaniem MOPS – spowodował przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do pomocy społecznej. Kierownik jednostki wyjaśniła, że podstawą do podjęcia tej decyzji był wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 21 kwietnia 2016 r. (Sygn. I OSK 1631/14), w uzasadnieniu którego podano, że *„pomoc społeczna jest instytucją publiczną mającą na celu zapewnienie niezbędnych środków utrzymania osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, które nie dysponują środkami finansowymi na poziomie ustalonego kryterium ustawowego - w dacie ubiegania się o pomoc społeczną. Z tej przyczyny nie ma znaczenia tytuł i źródło uzyskiwania tych środków, albowiem pożyczka, podobnie jak kredyt jest przychodem mogącym stanowić źródło utrzymania w okresie dysponowania kwotą pożyczki (kredytu). Dlatego też nawet kwoty pożyczek, kredytów wydatkowanych na podstawowe utrzymanie stanowią z punkt widzenia ustawy o pomocy społecznej przychód podlegający wliczeniu do dochodu”*.

Zdaniem kontrolujących w sytuacji klienta korzystającego z zasiłku stałego, nieposiadającego własnego źródła dochodu a dokonującego zakupu na raty, uchylenie decyzji na okres 1 miesiąca zasiłku stałego nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa dotyczących świadczeń z pomocy społecznej.

W związku z powyższą sytuacją w dniu 28 września 2017 r. Wydział Rodziny i Polityki Społecznej skierował pismo do Dyrektora Departament Pomocy i Integracji Społecznej w celu uzyskania opinii dotyczącej art. 8 ust. 3 ups.

Ad. 3. Wszystkie badane decyzje zostały wydane zgodnie z art. 106 ups, tj. po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego oraz zgodnie z art. 107 Kpa, tj. decyzje zawierały uzasadnienie zgodne ze stanem faktycznym i prawnym. Ponadto decyzje zostały wydane terminowo, na okres ważności orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Ad. 4. W toku kontroli ustalono, że wszystkie postępowania w sprawie przyznania zasiłków stałych były prowadzone zgodnie z art. 35 Kpa.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że MOPS w Rzgowie zrealizował zalecenia pokontrolne. Wątpliwość kontrolujących budzi fakt zastosowania wyroku NSA w Warszawie (Sygn. I OSK 1631/14), dotyczącego interpretacji art. 8 ust. 3 ups. przy rozpatrywaniu świadczenia w formie zasiłku stałego.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Zgodnie z § 16 ust. 1, 2, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje:

1. Prawo odmowy podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika jednostki podlegającej kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.
2. Prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia składa się na piśmie do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w terminie 7 dni od daty otrzymania protokołu kontroli, odsyłając jednocześnie do tut. Wydziału dwa niepodpisane egzemplarze.

Kontrolowana jednostka :

Zespół inspektorów:

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Maria Józwiak

**STARSZY INSPEKTOR
WOJEWÓDZKI**

Małgorzata Rybacka

Rzgów, dn. 18.10.2019r.....

Łódź, dn. 09.10.2019r.....